

Gabriela Șerbănescu-Jitariu, Natalia Mirou-Rădulescu, Didona Rădulescu, *Monografia polenului florei din România*, Editura Academiei Române, București, 1994, 142 p., 126 pl. (volumul IV, coordonator: dr. doc. Gabriela Șerbănescu-Jitariu)

Iată și al IV-lea volum din valoroasa operă palinologică publicată în prestigioasa editură a Academiei Române. Cu acest volum se încheie prezentarea morfologiei și structurii polenului de la speciile de plante din clasa *Magnoliatae (Dicotyledonatae)*.

Apărut în condiții tehnice foarte bune, acest al IV-lea volum cuprinde analiza morfopolinică, precum și cheile de determinare a polenului de la 752 de specii, spontane și cultivate în flora României, multe cu o deosebită importanță economică, constituind materia primă în industria alimentară, cosmetică și farmaceutică; toate aceste specii aparțin la 212 genuri din 27 familii (dintre cele cu mai multe specii menționăm: *Ranunculaceae, Rosaceae, Solanaceae, Umbelliferae*); dintre acestea, 8 sunt analizate pentru prima oară în țara noastră. Ca și în primele 3 volume (apărute în anii 1981, 1987 și 1990), expunerea datelor morfopolinice și nomenclatura s-au făcut ținând seama de clasificarea, precum și de denumirile cuprinse în *Flora României*, corelate cu *Flora Europaea* și cu *Syllabus der Pflanzenfamilien*. Textul, foarte precis și concis, este ilustrat de 713 figuri, grupate în 126 planșe, toate clar explicate și executate cu multă acuratețe.

Despre maniera de prezentare a morfologiei și structurii polenului pentru fiecare specie în parte, despre experiența autorilor, rezultatele cercetărilor publicate anterior, utilitatea acestei lucrări, bibliografia folosită etc. am scris atunci când am recenzat volumul al II-lea (An. șt. Univ. Iași, s. II a. Biol., t. 34: 101-102).

Privit și judecat în ansamblu, volumul al IV-lea din *Monografia* pe care o analizăm reprezintă o valoroasă sinteză într-un domeniu de mare actualitate, o prețioasă sursă de documentare, folosind drept instrument de lucru pentru specialiști din variate domenii care se ocupă de studiul plantelor.

În încheiere facem o privire generală asupra celor 4 volume, care au apărut în perioada 1981-1994 și care se ocupă de analiza morfopolinică a speciilor de dicotiledonate. Cele 4 volume, coordonate cu înaltă competență științifică de doamna profesor dr. Gabriela Șerbănescu-Jitariu, cuprind analiza morfologică și structurală, precum și cheile de determinare a polenului de la un număr de aproape 2.500 de specii (marea lor majoritate spontane în flora României), aparținând la 768 de genuri din 116 familii de dicotiledonate. Textul totalizează 447 de pagini, fiind ilustrat de o impresionantă iconografie: 1983 figuri, executate cu o exactitate și acuratețe deosebite, grupate în 344 de planșe, fiecare din ele fiind însoțită de explicațiile necesare.

Deși analiza morfopolinică se referă la un număr atât de mare de specii, autorii au reușit să sintetizeze informațiile rezultate în urma atâtor cercetări anterioare într-o manieră de prezentare succintă și economicoasă, fără ca prin aceasta să prejudicieze integritatea, cursivitatea și valoarea lucrării, textul rămânând clar, precis și inteligibil. Toate acestea dovedesc larga documentare bibliografică, experiența îndelungată, maturitatea, capacitatea de sinteză și probitatea științifică a autorilor.

Exprimând sincerele noastre aprecieri și satisfacția de a fi apărut cele 4 volume (în care sunt cuprinse toate speciile de dicotiledonate de la noi), adresăm și pe această cale felicitări autorilor și

în mod deosebit coordonatorului științific, distinsul și venerabilul profesor universitar dr. doc. Gabriela Șerbănescu-Jitariu, ale cărei eforturi au făcut posibilă apariția ultimelor 3 volume.

C. Toma, Angela Toniuc

P. Bejenaru (coordonator), *Biologi de seamă din Bucovina*, Ed. Țara Fagilor, Suceava, 1994, 144 pag., 16 fotografii

Lucrarea, consacrată prezentării vieții și activității marilor personalități din diferite domenii ale biologiei, care s-au ridicat din Bucovina, a fost elaborată de un colectiv de 15 autori, sub coordonarea prof. Petru Bejenaru. Remarcăm printre aceștia și numele profesorilor universitari reșeni: dr. C. Toma și dr. ing. M. Leocov.

Inimosul bucovinean, acad. V. Trebici în al său „cuvânt pentru cinstita înaintașilor”, prezenta pe scurt, personalitatea biologiei evocați în lucrare, aproape pe toți cunoscându-i încă dinainte de 1944.

După o serie de binevenite citate din cuvântarea lui E. Racoviță, la deschiderea primului congres național al naturaliștilor din România (Cluj, 1928), este prezentată integral și alocuțiunea prof. univ. C. Toma, ținută la începerea lucrărilor celui de-al doilea congres național de biologie, desfășurat la Iași în 1992.

În continuare sunt prezentate, concis și pertinent, figurile botaniștilor: I. T. Tarnavachi (1904-1989), Tr. I. Ștefureac (1908-1986), E. Țopa (1900-1987), G. Bujorean (1893-1971), M. Gușuleac (1887-1960), H. Chirilei (1911-1976), zoologilor: C. Hurmuzachi (1863-1937), care a fost și un militant activ pentru drepturile românilor în Bucovina, E. Botezat (1871-1964), F. Cârdei (1903-1971), L. Cosmovici (1857-1921), A. Alexinschi (1899-1966), O. Marcu (1898-1973).

Nu este uitat nici C. Traci (1926-1990), reprezentant de frunte al silviculturii de refacere, ca și S. Fl. Marian, iscusit popularizator al cunoștințelor naturalistice.

Dintre savanții biologi încă în viață, frumoase rânduri sunt închinat zoologului dr. M. Băcescu (n. 1908) și agronomului ing. N. Ceapoiu (n. 1911).

În partea finală a lucrării, după o scurtă trecere în revistă a elementelor floristice și faunistice ocrotite în Bucovina, sunt menționați încă alți aproape 80 de naturaliști (botaniști, zoologi, silvici, agronomi, medici), născuți, formați sau care au efectuat cercetări în „Țara fagilor”.

Impresionează de la prima vedere, numărul mare de naturaliști ridicați de pe acest mic colț de țară.

Studiul l-am putea considera ca un îndemn pentru elaborarea de lucrări similare și pentru alte provincii istorice ale țării.

Deși calitatea fotografiilor nu este tocmai satisfăcătoare, volumul îl recomandăm cu căldură celor ce activează pe tărâmul studierii istoriei științei românești, biologiei de toate formațiile, geografilor sau celor implicați în acțiunea de ocrotire a monumentelor naturii.

S. Geacu